

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ความเป็นมา

กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติในประเทศไทยได้เคยมีประกาศใช้มาแล้ว ๑ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยเป็นยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ต่อมาพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่อาจส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกที่สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถซึ่งพัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้น รายละเอียดมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๙ ก วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๑ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๑ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์เด็กและเยาวชนอำเภอ และสภาเด็กและเยาวชน เพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งให้องค์กรเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๓ หมวด และบทเฉพาะกาล มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๔๕ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ (มาตรา ๓)

๒. กำหนดบทนิยามคำว่า “เด็ก” “เยาวชน” “คณะกรรมการ” “คณะบริหาร” “สำนักงาน” “ผู้อำนวยการ” และ “รัฐมนตรี” (มาตรา ๔)

หมวด ๑ บททั่วไป

๓. กำหนดให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่ในการพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมทั้งแก้ไขปัญหที่อาจมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน (มาตรา ๖)

๔. กำหนดให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีสิทธิได้รับการจดทะเบียนรับรองการเกิด การพัฒนา การยอมรับ การคุ้มครองและโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียม โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรม การศึกษาอบรม ความคิดเห็นทางการเมือง การเกิดหรือสถานะอื่นของเด็กและเยาวชน บิดามารดา หรือผู้ปกครอง (มาตรา ๗)

๕. กำหนดให้สำนักงานหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือ ส่งเสริม และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ (มาตรา ๘)

๖. กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุน การดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย (มาตรา ๙)

หมวด ๒ คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

๗. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่สอง ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และประธานสภาองค์กรพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ จำนวนไม่เกิน ๕ คน เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ คน ผู้แทนเด็กและเยาวชน จำนวน ๒ คน (มาตรา ๑๐)

๘. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่เสนอนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ เสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชน กำหนด ระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดสมัชชาการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ จัดการประเมินผลการดำเนินงาน และเสนอรายงานการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนของประเทศ (มาตรา ๑๑)

๙. กำหนดคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ เป็นผู้ปฏิบัติงานในภาคเอกชนที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการพัฒนาเด็ก และเยาวชน ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สิน เพิ่มขึ้นผิดปกติ ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ และไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับสำนักงาน (มาตรา ๑๒)

๑๐. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี กรรมการซึ่งพ้นตำแหน่ง ตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน (มาตรา ๑๓)

๑๑. กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก นายกรัฐมนตรีให้ออกเพราะ บกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ และขาดคุณสมบัติและมีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา ๑๒ (มาตรา ๑๔)

๑๒. กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน (มาตรา ๑๕)

๑๓. กำหนดให้ในกฎกระทรวงในมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ (๑) และ (๒) และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งของกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๖) และ (๗) โดยอนุโลม (มาตรา ๑๖)

๑๔. กำหนดให้การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม และให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง (มาตรา ๑๗)

๑๕. กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งที่ปรึกษาสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย (มาตรา ๑๘)

๑๖. กำหนดให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน และรับผิดชอบงานธุรการและวิชาการของคณะกรรมการ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ กำหนดแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านเด็กและเยาวชน ศึกษาวิจัยหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน สำรวจ ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของเด็กและเยาวชนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมมือกันพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมสื่อมวลชนและสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัครให้แก่เด็กและเยาวชน เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์งานและกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน ศึกษา วิเคราะห์ และวางแผนการงบประมาณและค่าใช้จ่าย เพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ดำเนินการจัดงานสมัชชาเด็กและเยาวชนแห่งชาติร่วมกับสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๑๙)

๑๗. กำหนดให้สำนักงานจัดทำรายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๒๐)

๑๘. กำหนดให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือสำนักงาน อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจการใดที่อาจมีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้ (มาตรา ๒๑)

หมวด ๓ มาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ ๑ สภาเด็กและเยาวชน

๑๙. กำหนดให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนอำเภอขึ้น โดยมีสมาชิกประกอบด้วยเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตอำเภอนั้น และให้มีคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ เพื่อปรึกษาหารือร่วมกันกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตอำเภอ และให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ดูแลอำเภอนั้น ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน เป็นที่ปรึกษาการบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ (มาตรา ๒๒)

๒๐. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอกำหนด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๒๓)

๒๑. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้านวิชาการและกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษา กีฬา และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนในท้องถิ่น เสนอแนะและให้ความเห็นต่อสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด (มาตรา ๒๔)

๒๒. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ประกอบด้วย ผู้แทนจากคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ จำนวนไม่เกิน ๕ คนจากแต่ละสภาเด็กและเยาวชนอำเภอในจังหวัด และให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน (มาตรา ๒๕)

๒๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน และผู้บริหารไม่เกิน ๒๐ คน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัด รวมทั้ง ดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด (มาตรา ๒๖)

๒๔. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดและคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกำหนด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๒๗)

๒๕. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนนักเรียนหรือนักศึกษาจากสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้แทนเด็กและเยาวชนซึ่งไม่ได้ อยู่ในสังกัดสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานคัดเลือกจากเด็กและเยาวชนที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่เกิน ๔๐ คน และให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๘)

๒๖. กำหนดให้คณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน และผู้บริหารไม่เกิน ๒๐ คน ซึ่งคัดเลือกกันเองจากสมาชิกสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และดำเนินกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้ง ดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร (มาตรา ๒๙)

๒๗. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร กำหนด ทั้งนี้ ต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๓๐)

๒๘. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด และสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ประสานงานระหว่างสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดหรือเขตกรุงเทพมหานคร เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และเผยแพร่ด้านวิชาการ การศึกษา กีฬา และวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ และสถานศึกษาในเขตจังหวัดหรือเขตกรุงเทพมหานคร และออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ (มาตรา ๓๑)

๒๙. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดทุกจังหวัด ประธานสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนเด็กและเยาวชน จำนวน ๓๘ คน และให้ดำเนินการจัดให้มีสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยให้แล้วเสร็จภายใน ๒๗๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๓๒)

๓๐. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยมีอำนาจหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงานเพื่อดำเนินกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้ความเห็นในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และงบประมาณของหน่วยงานของรัฐเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชน เสนอคณะกรรมการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชน ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุมและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยต้องจัดให้มีการประชุมสามัญอย่างน้อยปีละครั้ง (มาตรา ๓๓)

๓๑. กำหนดให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ประธานสภา ๑ คน และผู้บริหารไม่เกิน ๒๕ คน มีหน้าที่บริหารงานทั่วไปของสภา และเสนอแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ ต่อสำนักงานเพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (มาตรา ๓๔)

๓๒. กำหนดให้การประชุมและการดำเนินงานของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยกำหนด (มาตรา ๓๕)

๓๓. กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยต้องมีอายุไม่เกิน ๒๕ ปี บริบูรณ์ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๓๖)

๓๔. กำหนดให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปีนับแต่วันที่ได้รับคัดเลือก ประธานสภาหรือผู้บริหารซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกิน ๒ วาระติดต่อกัน (มาตรา ๓๗)

๓๕. กำหนดให้ประธานและผู้บริหารในคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๖ (มาตรา ๓๘)

๓๖. กำหนดให้ในกรณีที่ประธานสภาหรือผู้บริหารในคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการคัดเลือกบุคคลอื่นแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเหลือไม่ถึง ๙๐ วัน และให้ผู้ได้รับคัดเลือกแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของประธานสภาหรือผู้บริหารซึ่งตนแทน (มาตรา ๓๙)

๓๗. กำหนดให้สำนักงานดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งและการดำเนินกิจการของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย และสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดตั้งและดำเนินกิจการของสภาเด็กและเยาวชนอำเภอและสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด (มาตรา ๔๐)

ส่วนที่ ๒ การส่งเสริมบทบาทขององค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน

๓๘. กำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่มีกิจกรรมหรือผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและเยาวชน มีสิทธิขอจดทะเบียนเป็นองค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน (มาตรา ๔๑)

๓๙. กำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่ได้จดทะเบียนอาจได้รับเงินอุดหนุนความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนจากรัฐ ในการดำเนินการ (มาตรา ๔๒)

๔๐. กำหนดให้องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนที่ได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ มีหน้าที่จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อสำนักงานตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด (มาตรา ๔๓)

๔๑. กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนหรือระงับการให้เงินอุดหนุน ความช่วยเหลือหรือการสนับสนุนที่ให้แก่องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนนั้นได้ ในกรณีที่องค์กรเอกชนหรือองค์กรชุมชนใดที่ได้จดทะเบียนแล้วดำเนินกิจการที่อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (มาตรา ๔๔)

บทเฉพาะกาล

๔๒. กำหนดให้คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ทั้งนี้ ไม่เกิน ๓๐๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๔๕)

๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๖๓ ก วันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ทำให้ไม่อาจส่งเสริมเด็กและเยาวชนในทุกระดับให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกที่สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถซึ่งพัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อให้การส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๑๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่คำว่า “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนตำบล คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนเขต คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครและคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย “สำนักงาน” หมายความว่า กรมกิจการเด็กและเยาวชน “ผู้อำนวยการ” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน (มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

๒. กำหนดแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชนของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้ ให้เด็กและเยาวชนมีความผูกพันต่อครอบครัว ภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัย รู้จักเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์และกติกาในสังคม ให้การสนับสนุนและส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา

ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กพิการ เด็กที่มีข้อจำกัดทางการเรียนรู้ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้สามารถพึ่งตนเองได้ มีคุณธรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างเป็นอิสระ มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง รู้จักการป้องกันตนเองจากโรคภัยและสิ่งเสพติด ให้มีคุณภาพทางอารมณ์ตามสมควรแก่วัย รวมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรมให้มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการทำงาน มีศักดิ์ศรีและภาคภูมิใจในการทำงานที่สุจริตให้รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลและมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำนึกในการให้และการเป็นอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย ให้สามารถแสดงความคิดเห็นหรือแสดงออกอย่างสอดคล้องกับความรู้ความสามารถที่พัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือผ่านผู้แทนหรือองค์กรเพื่อเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสิทธิเด็ก (มาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ วรรคสอง)

๓. กำหนดให้ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานคร ประธานสภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชน และประธานสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง (มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐ (๔))

๔. กำหนดให้มีตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสามคนประกอบเป็นกรรมการในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ (มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (๑๐))

๕. กำหนดให้ผู้แทนเด็กและเยาวชนที่ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ้นจากตำแหน่งเมื่อมีอายุเกินยี่สิบห้าปี หรือเมื่อพ้นจากการเป็นผู้แทนของสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย (มาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๑๔/๑)

๖. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสนอรายชื่อแต่งตั้งที่ปรึกษาในคณะกรรมการบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยได้ (มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ วรรคหนึ่ง)

๗. กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล และกำหนดที่มาคณะบริหารของสภาเด็กและเยาวชนตำบล คณะบริหารของสภาเด็กและเยาวชนเทศบาล และการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาลแล้วแต่กรณี กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชนตำบล สภาเด็กและเยาวชนเทศบาล กำหนดให้มีการจัดตั้งสภาเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานคร กำหนดที่มาของการแต่งตั้งคณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร กำหนดองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง การคัดเลือกและพ้นจากตำแหน่งของคณะบริหาร (มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ ๑ สภาเด็กและเยาวชนของหมวด ๓ มาตรการส่งเสริมการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๔๐)

๘. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนมีการดำเนินการให้มีสภาเด็กและเยาวชนตำบลหรือสภาเด็กและเยาวชนเทศบาลให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีสภาเด็กและเยาวชนเขตให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และให้มีสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานครให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้สภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ สภาเด็กและเยาวชนจังหวัด สภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้คณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไปจนกว่าจะมีการคัดเลือกคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนอำเภอ คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนจังหวัด คณะบริหารสภาเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๒)

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ